

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 l. — kr.
Félévre . . . . . 5 " " "
Negyedévre . . . . . 2 " " "
Egy hónapra . . . . . 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IG. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a több-zár
irdetésnek alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díjmin
den külön bejelentésért 30 kr.

Marjai Péter beszéde.

— Elmondotta a képviselőház 1897. június 11-iki ülésén. —

Marjai Péter: T. ház! A vita folyamán az utóbbi szónokok csaknem mindegyike azzal kezdte beszédét, hogy az elmondott szakszerű fejtegetések után nehéz az utóbbi következő szónokok helyzete; kétségtelen, hogy a vita színvonala dicséretére válik a kötelességét hiven teljesítő ellenzéknek. (Ugy van a szélső baloldalon.) Némelyik az utóbbi szónokok között felhozta azt is, hogy nehéz már új dolgokat mondani, mert a széles terjedelmű vita folyamán az érvek és czáfolatok megmérhetetlen száma mondatott el. Ez is igen természetesen, mert nagy kérdéssről lévén szó, a hol az érdeklődés a kérdés súlyos voltahoz képest emelkedik, okvetlenül bekövetkezik, hogy ugyanegy kérdésben az emberek egyformán gondolkoznak, egyforma érveléssel élnek támadnak az ilyen tendencziózus törekvések ellen. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) Mindazonáltal, habár az érvek a vitaközlés folyamán megismétlődnek, az nem helytelen dolog, sőt nagyon szükséges, mert úgy látszik, hogy az igazságügyminiszter ur nagy szót hall, nem akarja meghallani, megérteni az igazságos érvek öszönét, nem akarja meghallani, megérteni a czáfolatok súlyos voltát. Ennélfogva nekünk szónokoknak az utánunk következőknek is úgy kell tenni, mint az egyszerű pap tett, a ki elé az ő hívei panasza mentek, hogy tiszteletes uram, azt a prédikációt már nagyon sokszor hallottuk, mondjon nekünk új prédikációt. Azt kérdezte a pap, hogy tudjátok-e azt a prédikációt elejétől végig? Azt felelték, bizony nem tudjuk mi. Nohát mindaddig fogom azt mondani, míg elejétől végig meg nem tanultatok. (Helyeslés és derűtlenség a szélsőbaloldalon!)

T. ház! Mi is mindaddig fogjuk érveinket előterjeszteni, mindaddig fogjuk az igazságügy miniszter ur nehéz hallásu fülébe kiáltani

amig nem hallgatja, magáévá nem teszi, meg nem czáfolja, vagy el nem fogadja álláspontunkat érvelésünket és a javulás útjára nem tér. (Helyeslés és derűtlenség a szélsőbaloldalon.) A javulás útja az volna, hogy ha a t. kormány közelebbről szólván a t. igazságügyminiszter ur a kötelesség nem hétköznapi fogalmára, hanem az eszményi magasabb fogalmára ébredne fel, mert a kormánynak első kötelessége az alkotmányos jogok és igazságok megvédése mellett a polgárok jólétének előmozdítása nemcsak anyagi hanem szellemi téren is. A polgárok jóléte nemcsak külső körülményektől, nemcsak az anyagi állapotok mivoltától, hanem főképpen a szellemi légkörtől a társadalmi és politikai élet minőségétől is függ. A mely államban zsarnok szellem uralkodik, ahol a centralizáló hatalom mindent önmagának akar. ott a polgárok erkölcsi bátorsága alásüllyed. (Helyeslés balfelől.) Amely államban a polgárok jólétével nem törődnek, veszedelmes állapotok fejlődhetnek ki, ellenkezőleg ahol a szabadság a maga eszményi bivatása isteni eredete szerint fejlődik és a szabad polgár hiven teljesíti a maga kötelességeit, ahol a szabadság araszolja el a légkört ott a népek boldogulnak, jól érzik magukat és hűsége alattvalói a hatalomnak. Erőszakos erőkkel erőszakkal törekvésekkel kisebb társaságok egy csaiadót sem lehet kormányozni. Vajjon nem tapasztalati igazság-e az, hogy a vérszerinti kötelek által a természetbe plántált és abban fölnevelkedett szeretet is szétpattan és gyűlöletessé válik a családnak zsarnoki feje, és akik annak zsarnoki igája alatt nyögnek, szettépi ezen köteleket is, és emancipálják magukat az erőszakos elnyomás alól. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

T. ház! az Isten szabaddá teremtett minden embert és az ő szabadságának élvezetétől őt elvonni isteni jogokba ütköző meéénylet, hogy pedig a nép a maga szabadságát Ibtentől nyerte szabad jogát, (Halljuk! Halljuk!) élvezhesse és a maga javára fordit-

hassa, arra nézve megkivántatik, hogy a nép a kellő felvilágosításban a kellő oktatásban részesüljön (Halljuk! Halljuk!) s a szellemi élet magas niveaujára emeltessek fel. (Ugy van! Ugy van a szélsőbaloldalon) mert a népeknek csak ellensége, mégpedig leggyűlöletesebb ellensége az, aki azt nemcsak szegény nyé, hanem butává is akarja tenni, hogy rajta uralkodhassék (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) T. ház, a népek a világon minden népvezér között legjobb barátja, a legnagyobb népvezér a népet lelkileg akarta nagygyá, szabaddá és felvilágosodottá tenni, mert tudta, hogy a nép addig szabad nem lessz soha, míg lelki nyugét mind el nem veti, A nép szabaddá, felvilágosodottá tételére és a lelki nyugét alól való felszabadítására hivatott eszköz a szabadsajtó a szabadirodalom (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon!) Ez nemcsak a népeknek hanem a magasabb társadalmi osztályoknak igaz barátja, a mely nem a rang szerint különbözteti meg az embereket, hanem szereti, ápolja neveli legalsóbbrendű társadalmi osztályt is.

Ki törődik a népek igaz nevelésével más, mint a sajtó becsülésre méltó munkásai. Hiszen a nép gyermeke t. ház az alsóbb iskolák elvégzése és a legesekélyebb elemi ismerete megszerzése után, különösen régebben a sajtó fejletlensége idején jóformán alig hallott valamit a közügyekről, az ország dolgairól, egyszerűval örökös szellemi szolgaságban sinlődött. Innen van, hogy régebben a 70 esztendőös ember kevesebbet tudott, mint ma egy felnőtt ifju. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Azt hallottam régen egy tudós professoromtól, hogy minden nemzet erkölcsi és szellemi életére világot vet az, hogy milyen annak irodalma; mennyire van kifejlődve abba maga a hírlapirodalom és szinte szégyenkezve hallottuk hogy más nemzetekkel összehasonlítva a mi sajtóirodalmunk messze mögötte áll a külföldinek. Hogy manapság a társadalom és nép művelődésének ezen esz-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

TAVASZ-VÁGY.*

Irta: **Krúzselyi Erzsike.**

Tavaszt hirdet a nap mosolya,
Tisztább az ég, frissebb a lég.
Maholnap itt a fecske, gólya
És ibolyát növeszt a rét.

Maholnap már a száraz fáknak
Bimbója nő s a rügy fakad
S virag nyílik a napsugárnak
Szerelmes csókjai alatt.

A néma erdő is maholnap
Madárdaltól hangos leszén.
Fészekrakás közt majd dalolnak
A madárkák szerelmesen . . .

A lelkem úgy óhajta, várja
A tavaszi fuvalmakat!
Rügyek, virágok fakadása
Borus lelkemre enyhet ad.

* Mutatvány szerzőnek a múlt héten megjelent Versek című kötetéből, melyet legközelebb bővebben ismertetünk.

És újra felfakad szívemben
A most hiányzó szép remény.
Tavaszi jöttével életkedvem
Újja születni érzem én.

S ha majd bolyongok kint a réten,
Keresve hön egy ibolyát:
Szívembe bélopózni érzem
A nap szerelmes mosolyát.

S a lelkem megtölti a szin s dal
A bánat és a bú helyett! . . .
Oh, jöjj, oh jöjj, virágaiddal
Arany sugaros kikelet! . . .

Alkony.

Irta: **Baradlai.**

Szobájába érve kimerülten dőlt a diván szegletébe. Fájdalmas harag szorított a szívet és fejét tenyerébe hajtva kigyuladt arczczal égő szemekkel nézett ki mereven a parkra szolgáló ablakon.

A természet novemberi hangulatba borult. Komor, szürke palástba öltözve omlott alá az apró szemű eső. A park magas jegegyefái csatakosan meredtek az ég felé, imitt-

amott egy sötétzöld fenyőcsoport álmódzott a hideg esőben az eljövendő térről.

Az utak kavicsai között apró patakok folydogáltak és a távlat elmosódó körvonala fecskeportok szegték be, mintegy fátlyallal takarva a sűrű esőtől, mely alápergett a lombokon, szaporán folyt végig az ablaktáblakon, becsurgott a rosszul záródó keretek mellett a szobába és reáborította egyhanguságát, unalmát, hidegét minden lélekre.

Sohol senkit nem fehetett látni.

A hölgy gondolat nélkül bordonozta végig tekintetét az üres fasorokon. Az eső egyhangu csurgása, mely elzibbasztotta érzékeit, a kiállott izgalmak, melyek ott hagyták nyomukat üres tekintetében — képtelenné tették a gondolkodásra. Agyában képtöredékek, eszmefosztlányok kergették egymást és míg ajkai öntudatlanul kezdtek egy-egy szóba, elméje már elfelejtette, hogy mit akart mondani és más utra tért. Fáradt volt és fázott.

*

Kedvesétől jött, a miniszteri fogalmazótól, aki kikérgette, majdnem kilökte a szobájából. Pedig az ő kedvéért jött ide fürdőzni. Ellenőrzés nélkül akart élvezni harminczhét évének szerelmével és vágyával — ma mindennek vége, szakítottak.

Szerelmök nem volt régi. Az asszony

köze megerősödött és fellendült az kétségkívül annak tulajdonítható, hogy 1848-ban legelső követelményként állított oda a bölcös törvényhozás által, hogy a sajtó szabad legyen, hogy nagy hatalommá lehessen (ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) M helyt a sajtó nem szabad akár pénzzel nyűgöztetik le, mint a hogy megvásárolják a mai rendszer szerint egyrészt, akár pedig a hatalom törvényei és szigorú büntető szabályai által nyűgöztetik le: szolga lett azután és elvesztette szabadságát és szabadságát elvesztvén, megszűnt hatalom lenni. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon!) Hogy a sajtó hatalom és hatalom volt mindaddig míg szabad volt, az tisztán kitűnik abból, hogy sokan féltek tőle, de nem az igazság nyílt barátai és harcosai, hanem az alátomosság szolgái a sötét-ég denevérei. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) A sajtó hatalmatól rettegtek a bűnös emberek és rettegtek a hatalom képviselői igen gyakran, mert ellenőrző hatalmát kérelhetetlenül gyakorolja velük szemben (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon!) Ha tehát t. ház a sajtónak hatalma ellen megszorításokat látunk előhozni, és nyilván azt bizonyítja, hogy maga a hatalom is fél tőle. De bármilyen legyen is a félelem, minékünk, kik e tekintetben a népboldogítás emez eszközeért minden harcra készen kell lennünk, résen kell állanunk nemcsak a pártok vezereinek, hanem a katonáknak is meg kell ma tenni a halálvágást azon hatalom eleneben, ki ezt a népboldogító hatalmat a sajtót láncokra akarja verni. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

T. ház! Szokásban van itt a házban hivatkozni külföldi példákra, kiváltképen pedig Anglia példára. Leginkább a tulajdon akar minket agyon érvelni angol példákkal. Én mindig megmosolygom azt, mikor itt angol példákkal állnak elő. Hiszen uraim, nem Angliából kell nekünk a mai viszonyokhoz képest idézéseket, példákat vennünk, hanem az egykori inkuizíció országából Spanyolországból. (Ugy van! ugy van! a szélsőbaloldalon.) Én tehát elterve attól a modern szokástól a mit itt látunk, hogy mindig csak Anglia példáival hozakodnak elő, a symptomákat, a jelenségeket, a tüneteket nyílt szemmel, sarkig kinyitott szemmel vizsgálva én a helyzetnek megfelelő helyről, Spanyolországból veszem a példákat és oly idézetekkel állok elő. (Halljuk! Halljuk a szélsőbaloldalon.)

azonban azt hitte, hogy örökké fog tartani míg a férfi elbódította erett testének bűbája. Ma mindennek vége, szakítottak.

Az esővel, a fagyasszó, kijózanító esővel kezdődött. Iza már két napja nem látta szeretetjét, csak futólag az ebédnél, akkor is mindig a miniszteri tanácsos fesztelen modoru leányával volt elfoglalva.

Már nem tudta tovább állani. A feltékeny nőstény indulatjai marcangolták szívét és ma, ebéd után, kilesve a perczet, mikor senki sincs a hotel folyosóján, vad vágygyal leosont a fogalmazó szobájába.

Czigarettázva találta. Egyik lábát a másik alá huzva hevert a divánon, lassan fujva a füstöt és látszott, hogy r látogatás kellemetlen meglepetés neki.

Az asszony egy pillanatig habozva állott az ajtó mellett, kezével a kilincset fogva. — Csak egy pillanatig tartott, azután odaugrott hozzá és nyaka köré fonta a karját, de a felálló férfi kifejtette magát az ölelésből és egy szék mellé állott.

— Az islenért, Iza, mi jutott eszébe? Ilyenkor idejönni!

— Nem birtam ki tovább. Beszélni akarok veled.

— De ha meglátta valaki!?

— Nem törődöm vele! Csak azt akarom, hogy szeress.

— Ugyan, már megint? Hisz tudod; hogy nagyon szeretlek és mintegy öntudatlanul megfogva a feléje nyújtott kezét, folytatá: — De gondold meg, mily kellemetlen volna, ha valaki meglátta.

T. ház! Ezelőtt 28 esztendővel az inkuizícionak ivadéka, száználmas maradványai Spanyolországban éppen ebben a hónapban, ebben a szerencsétlen június hónapban tárgyaltak ily dolgot a milyent most a magyar képviselőház tárgyal. Castelar Emil az egész föld egyik legtekintélyesebb szónoka és államterfia, az mondott beszédet 1864 évi június 25 én a spanyol kortesban. Beszédéből bátor leszek egy pár idezetet felolvasni. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) Az elidegeníthetetlen emberi jogokról szólván azt mondta egy belügyminiszteri és igazságügyminiszteri rendeletről Mily csodálatos véletlen jelenség, hogy éppen a belügyminiszter és igazságügyminiszter urak vannak most itt jelen. (Derűlttség) Azt mondta erről a rendeletről, hogy oly politikát lát benne, melyet a házára nézve nagy szerencsétlenségnek a szabadságot veszélyesen fenyegető reakció tünetének tart, mely bmlást idézhet elő amaz értelmetlenség és rövidlátás következtében, amelyek csaknem mindig intezik az ország és a népek sorsát, amelyek az egymásra következő kormányokkal mintegy veleszületetteknek látszanak.

T. képviselőház! Ez a mondas azt hiszem nagy mértékben ráillik a jelen helyzetre. (Ugy van! ugy van! a szélsőbaloldalon) Vajjon nem látszik-e az igazságügyminiszter urnak most betervezett és tárgyalás alatt levő törvényjavaslátán a reakciónak nyoma, vajjon nem látszik-e az veszedelmeknek a nemzetre mint a szabadságra nézve, (Felkiáltások a jobboldalon) Nem! felkiáltások a szélsőbaloldalon De igen! ugy van!) És vajjon nem viseli e magán az értelmetlenség színét? (Felkiáltások a jobboldalon: Nem! Nem!) És vajjon nem áll-e az amit Castelar ezelőtt 28 évvel mondott a kormányokról és azok egy részéről hogy mintegy velük születik a következetlenség és értelmetlenség. (Felkiáltások a jobboldalon: Nem! Nem! Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Hitem szerint azonban t. ház! az lesz a sorsa ennek a most tárgyalás alatt levő törvényjavaslátnak és annak a veszélyes törekvésnek, a melynek ez szüleménye, amit ugyan csak Castelar mondott. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon) Az mondotta, hogy amilyen mértékben dühöng az üldözés valamely eszme ellen, ugyanoly mértékben kevesebb azok száma, akik azt védelmükbe veszik, mert az üldözés dühe sohasem tévesztette el azt a

Iza szemrehányóan nézett reá: — Azelett nem beszélte ily. Nem félte attól, hogy hirbe jössz velem. — Most sem felek, de miért játszunk a veszélylyel?

— Azelett nem voltál ily óvatos folytató Iza bánatos keserűséggel.

— Mert most okosabb vagyok. Te is örülhetnél ennek.

— Oh nem!... nem azért!

— De kérlek, — engesztelte a férfi.

— Nem azért beszélsz így, mert okosabb vagy, hanem mert nem szeretsz! — hangzott tompán a nő ajkairól.

— Szemrehányásokat akarsz tenni? Nem hiszel már bennem.

— Ne esküdjél Nem szükséges. Érzem, zem szeretsz többé..

A férfi az ablakhoz lépett. A pusztuló természet melancolikus látványa, a belopódzó hideg kiölt a szívéből minden szép emléket, a mi erre az asszonyra vonatkozott. Nem emlékezett a mámorra és restelte, hogy egykor a birhatásáért küzdött. Elégedetlen volt önmagával és haragudni kezdett az asszonyra. Elfáslott szívével tisztán látta, hogy a mi hozakötötte, csak a vér pillanatnyi háborgása volt. Lehűtötte lázat az ősz hideg szele, mely napról-napre fonnyasztja Iza szépségét... Szakítani akart vele és a nélkül, hogy egészen megfordulna, erdes hangon szolt hozzá:

— Légy okos, Iza és halgasd meg, a mit mondok... Jobb szerettem volna, ha mezkimélhetem mindkettőnket ettől a jelenettől, de nem lehetett... Talán jobb lett volna,

hatást, hogy az üldözött eszme védőinek a száma szaporodjék. Ez az emberi nem örök dicsősége és történetének örökös visszhangja. Üldözés látszik ki ezen törvényjavaslathól nyíltan és felreismerhetetlenül a szabadság leghatalmasabb eszköze, a sajtó eleneben. A milyen mértékben hangoztatva lesz a folyosókon és a házban vagy bárhol, hogy makacsul ragaszkodik hozzá az igazságügyminiszter ur, éppen oly mértékben nő a védelmezők száma és minden eszközzel meg fogja védelmezni a sajtó eddigi szabadságát. (Élenk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

T. képviselőház! Castelar, ez a bölcös férfi, a ki mintha csak 28 évvel nem előtt ide, a magyar országgyűlésbe látott volna, azt mondja az eszme a gondolat szabadságáról, hogy ez a jog, amely felette áll az égnek, a földnek, az emberiség minden intézménének; az egyének azon vele született joga az, hogy eszméit szabadon fejthesse ki akár írásban, akár beszédben. (Élenk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

T. képviselőház! Ennél tisztább igazságot ember nem mondhatott volna, sokan elmondották és el is ismerték, el kell ismernie mindenkinek, mert a ki ezt el nem ismeri, kétségkívül szellemi gyengeségben szenved! (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A lélek az eszmének, a gondolatnak szülőanyja; a lélek magának az istenségnek szikrája és mint az Isten szabad, szabad a lélek is, és a ki azt megkötözni akarja, az emberi méltóság o akarja megalázni és le akarja törölni e földön Isten képét viselő emberről az isteni jeleget. (Zajos helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon.)

T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!)

Kiváltképen illik a mi helyzetünkre Castelar következő nyilatkozata: — A mi bennem Sagasta rendeletéből a legagyobb csodálkozást kelti, azon kísérlet, amely a sajtót megbilincselje, oly kísérlet, amelyet nem tudok fel fogni, mert erre sem egy miniszternek, sem a miniszteri kormányzatnak nincs elég hatalmuk, nincs elég tekintélyük, mert világos dolog, hogy azon pillanattól kezdve, a melyben az alkotmány elrendelte, hogy egy polgárt sem szabad meggátolni azon jogában, hogy a gondolatot nyilvánítsa, a sajtó korlátozására minden törvény megszüntetete t.

Ugy is van t. ház! (Élenk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Méltán csodálkozni es meg-

ha amugy értesülsz a dolgokról, talán jobb így, ha egyszerre esünk át rajta... Mind egy! Ne kerüljessük a dolgot: Házasodni akarok.

— Gondoltam, — sóhajtott az asszony. Az eső egyhangu kopogása és a szoba komor hidege ő reá is megtette hatását. Tompa zsihadtság vett erőt az idegein és szinte értetlenül hallgatta a férfit, ki tul tévén a valomáson, szelidre vált hangon folytató:

— Ne haragudj. Bekövetkezett a minék előbb utóbb be kellett következnie. Tudod, hogy szerettelek. Talán senkit se szerettem úgy, mint téged, — nem, senkit se szerettem úgy! De hát kotelessegeim vannak.

Tartozom anyámnak, hogy családai alapítsak, a karriérem is követeli, hogy szakítsak a legényétellel. Jövöm parancsolja!

— És én? Mi lesz én velem?... A kötelesség parancsolja, hogy hagyj el?

A férfi kiérezte szavából a keserű gunyt,

— No látod, ne légy haragos, igazságtalan vagy hozzám és gunyolódol velem... Te visszatérsz szépen a férjedhez és jobarátok maradunk...

Csönd állott be. A férfi háttal az ablaknak támaszkodva nézett az asszonyra, aki mozdulatlanul ült a széken, tekintetét a padlóra szegezve. A fogalmazó kihuzta óráját és nyugtalan hangon szolt:

— Kérlek, vendégeket várok. Mindjárt itt lesznek...

Iza fölriadt a tompa merengésből. Egy

botránkozni lehet azon, hogy valaki a sajtót megbilincselni, a lelket megkötni akarja, hiszen a lélek gyümölcse, az eszme a sirból is kitör, mert örökéletű. És hogyha épen (Halljuk! Halljuk!) a mi viszonyainkra idéztém, Spanyolországban egy böles államférfiu nem lát elég tekintélyt, nem lát elég hatalmat, nem lát elég szellemi fölényt a miniszterben arra nézve, hogy a sajtót megbilincselhesse, épen úgy nem látunk a t. igazságügyminiszter urban sem elegendő hatalmat arra nézve, hogy olyan jogot mérithessen magának, hogy a sajtószabadságnak alaptörvényét az 1848-iki vérről szerzett törvényt hatályon kívül helyezhesse ezen fércz munkájával. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Találók a mi helyzetünkre és tanulságos reánk nézve ez a következő nyilatkozat is: »Allítom, hogy ha egy napon akár egy szabadlevű, akár egy reakzionárius kormányának kedve támad üldözöbe venni a sajtót, az író csak azon veszi magát észre, hogy a rendes bíróságnak átadva, vizsgálati fogócskában és közhatóság által megbüntetve van, daczára az alkotmány cikkelyeinek, mert a törvények legtöbbször mindig a kormánytól függenek és ezzel vége a sajtó szabadságnak.« (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Hát ki nem látja, hogy Castelar 28 évvel ezelőt a spanyol Cortes-ből ide látott a magyar képviselőházba. Ki nem látja, hogy épen olyan joggal állíthatjuk mi itt ma, hogy a reskzionárius kormánynak kedve támad üldözöbe venni a sajtót és pedig szakbizottság elébe akarja állítani?

És bizonyára be fog következni, a mit az a böles államférfiu mondott, hogy ha ez odavitetik, akkor az író azon veszi magát észre, hogyha egyszer valam t igazán megitt, talán éppen a hatalom emberéről, egyszerre csak vizsgálati fogságban és a hatóság börtönében van, mert ha valahol akkor itt nálunk Magyarországon áll az, hogy a törvények legtöbbször a kormányok hatósága alatt állanak.

Nem tapasztaltuk-e, hogy a kormány itt kiváltképp rá szokott bizonyos esetben nehezkedni az igazságszolgáltatásra a törvény gyakorlatára. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Hát nincs-e ezer és ezer példa arra, hogy a törvénynek és igazságszolgáltatásnak oly mértékét alkalmazza a kormány bizonyos

időpontokban, hogy itt bizonyos időben az emberek szegyenere az igazságszolgáltatás nagy eszméjénél és nagy hivatásánál pártállás szerint szoktak itélkezésben részesülni. Vajjon nem tapasztaljuk-e kivált a választások alkalmával, hogy a jogától megfosztott ember, a szabadságtól is gyakran — a hatalom tulkapásai miatt — megfosztott polgár bebörtönöztetésért, megaláztatásért, ha ellenzéki volt nem kap elégtételt (Helyeslés a szélsőbaloldalon). sőt ki van téve annak az erköcsi büntetésnek és megaláztatásnak, hogy ellenfelei a szemébe nevetnek és fennen hirdetik, hogy ők nem félnek az ellenzék üldözésétől, mert ők védelemben részesülnek a törvény részéről. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Egy idézetet akarok még csak felolvasni. (Halljuk! Halljuk) a Castelar beszédéből. Azt mondotta utóljára: (Olvassa!) Uraim! Előre megmondom önöknek, hogy e kisebbség nem fogja túrni az egyéni jogok legcsekélyebb megcsorbítását sem, és miután azt hiszi, hogy minden elvetendő sajtótörvény kútforrása, a szabadság ellen intézett minden elfogadballan törvény kútforrása, a gondolat szabadság bármely nyilatkozásainak elnyomásában keresendő e kisebbség nem engedheti meg, hogy az keresztül vitethessék és hültennek tekinténé magát mandátumához és a képviselthez, ha a gondolat szabad nyilvánulásának legkisebb korlátozását is megengedné!

T. képviselőház! Azt hiszem, nem vagyunk mi gyengébbek, nem vagyunk mi a lelkesebb és nagyobb hiánnyal, mint a spanyol kortes kisebbsége volt. (Ugy van! Erősebbek vagyunk! a szélsőbaloldalon.)

Azt hiszem, hogy ez a kisebbség is, a mely egy szívvvel, egy érzéssel állott c-atasorba magához méltatlannak, mandátumára nézve bűnnek és a képviselőre nézve szegényfolt-nak tartaná ha azt nem mondaná, hogy a szólás szabadságnak, az irásszabadságnak legkisebb mérvben való megcsorbítását meg nem engedi. Nem engedhetjük meg, a mellett meg kell állnunk mindvégig. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

T. ház! Végeztem Castellarral. (Élénk derűtség) Bátor vagyok remélni, hogy a kik a tuloldalon mosolyognak, azok se tudnák bebizonyítani, hogy az idézet nem volt találók. Azt hiszem mindegyik idézet nagyon találók. (Ugy van a szélsőbaloldalon) csak elfogatlanság kell hozzá. Csak azt sajnálom, hogy

től és a fájdalomtól, a percz kegyetlenségétől hogy rombadól egész világa, és a jövő hidegétől, mikor egymagára lesz hagyatva...! A nagy lelki viaskodástól tulfeszült idegek elernyedtek és a megrázó felindulás zokogásba fult.

Leborult a tükör párkányára és kioldódott hosszú haja — egy Magdolnának a haja — a szőnyegét septe. Arvának és nyomorultnak érezte magát és az örökség első intésére halk rázkódásokkal ontotta könnyeit. Siratta életét, a mely tünöben van, reményeit, a melyek semmivé lettek, a nyarat és a szerelmet, melyben neki soha sem lesz többé része.

Könnyeinek árjában gyászolta a mulékonyságot és panaszt emelt a halál ellen, mely ott leskelődik mögötte és fázva, reszkette, az eső egyhangu kopogása között megtörve látta maga előtt a fájdalmas és tavasztalan telet.

Másnap reggel elutazott.

A napokban egyik este találkoztam vele az Andrassy uton. Férjével ment, egy köpczös, vöröses szakállu ural, a ki — látszott rajta — komoly üzleti dolgokról beszélt neki. Az asszony csak felig hallgatott oda. A villamos ivámpa tejszínü fénye erősen árnyékolta gömbölyűségben mutatta arcát. Ajka piros volt, de tekintete tetovázva követte a járókelőket. Vajjon a tel pusztasága ült ez üres szemekben vagy új férfit keresett? ...

ide kellett idéznem és hogy o'yan körülmények merülnek fel, a magyar képviselőházban, a melyek 28 esztendővel ezelőt az inquisitió silány ivadékaire nézve is szegyenesekek voltak s melyekkel aztán szegyenletesen meg is buktak.

Hogy milyen Magyarországon a helyzet azt ezek az üldözött lapok az üldözött sajtó napról-napra elöbünk tárja. Nem állhatom meg, hogy fel ne olvassam, — mert azt hiszem a tuloldalon nem mindenki olvasta, de meg talán jobb is lesz azt belevenni a házának naplójába, az utódok tanulságára, (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon) hogy a mikor egy okos államférfiu, egy nagy tudásu publicista ki méltán megérdemli ezt a nevet, sok tanulmány után egy »mérleget« állított össze kiegyezés óta uralkodó hatalomnak működése eredményéről — mondom nem állhatom meg, hogy ezt a mérleget itt fel ne olvassam. (Halljuk! Halljuk a szélsőbaloldalon.)

Igy szól ez a mérleg. (Olvassa.) Harminc esztendő multán megnyitott a vasut; megrövidült az erkölcs. Nőtt a lakóház terjedelme, fenyve; apadt a tűzhely tisztasága és melege. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Szaporodott a bürokracia; fogyott a szabadság. Több a pénz kevesebb a hit.

A középosztály egy része elpusztult, a parasztság egy része elfordult istenétől és házájától. Az éhezö ruthén, a kivándorló székely nyugdíj fizet... kinek? Hát a miniszternek. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Azoknak, kiknek gondatlansága miatt vagy éhezik, vagy kivándorol! (Élénk tetszés és éljenzés a szélsőbaloldalon.)

T. ház! Ezen szomorú, lesújtó, fájó, de nagy megczáfo'hatatlan igazságok (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Mi történik most? Mi van most napirenden a nép között? Koldussá van téve a nép, éhezik, rongyoskodik, bekéltlenkedik s fájó, siralmas helyzetében az i-tenadta jognak gyakorlásához fog, bár elismerem, hogy gonoszlelkü izgatok ármányos munkaja folytán a kellö határt átlépte. — Mi történt Nádudvaron 3—4 nappal ezelőt? Mi történt tegnapelőt Torontálmezgyében, Eleméren? (Halljuk!) Mi történik minden legkisebb gyűlés alkalmával? Vérontás és gyilkos pusztulás. Bizony azoknak a lelkien szárad s a kiöntött vér, a kik ezt bagatell dolognak tekintik, meg se látják és inkább ilyen szükségtelen, értéktelen javaslatokkal állanak elő a helyett, hogy a kötelesség teljesítés kellö útjára térnének. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Hát nem látja a t. igazságügyminiszter ur fontosabb kérdést ennél? Hát nincs itt orvosolni való elég? Hát nem jutott észébe, hogy gyorsabbá, olcsóbbá kellene tenni az igazságszolgáltatást? (Helyeslés a szélsőbalon) Nem azt látjuk-e ma, hogy a polgárság bizalma elveszett az igazságszolgáltatás részrehajlatlansága iránt, nem azt tapasztaljuk-e, hogy ma az ember képes lemondani igaz jogáról, semhogy egy gonoszlelkü ember ellenében a jogorvoslat útjára lépne, mert míg igazságát megnyeri, évek hosszú során át! meg kell néki öszülni és meglevö javainak jó részét a pereskedésre ráfordítani, (Igaz Ugy van! a szélsőbalon.)

Nem ily viszonyok közt való nekünk előállani oly hiabavaló tjavaslatokkal, hanem helyes utra kellene már térni a t. igazságügyminiszter urnak, ha nem állana fölöle, a mit Castelar szavaiból idéztém: a következetlenség, a figyelmetlenség és a gyarlóság, meg kellene már valahára hozni a katonai büntető perrendtartást, (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon) valahára gondolni kellene már arra is, hogy a keresk. könyvvitel Magyarországon magyar legyen. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Azt hiszem, eljött volna már az ideje annak is, hogy a szövetkezetek rendetlen viszonyai tiszta és világos törvény által szabályozva legyenek. — (Igaz! Ugy van a szélsőbalon.) Azt hiszem, itt volna az ideje annak, hogy a népt a zsaroló, rosszlelkü, csabitó s általam a mult telen fehozott vigéczek gazságaitól megzabadítsuk (Igaz! Ugy van! a bal és szélsőbalon), mert kimondha-

szerre visszanyerte önéretét Büszkének és erősnek érezte magát Fölkelt a székről.

— Megértettem! Okaid kitünök... sok szerencsét.

És kezét sem nyujtva, ott hagyta a férfit, ki megkönnyebbülten nézett utána, mikor az ajtó becsapódott az asszony mögött. A folyosón most sem volt senki és Iza szilárd léptekkel haladt végig a ketös szőnyegen, nyugodt lépésekkel ment föl a lépcsőn, de szobájába érve, vege volt a búzkeségnek és elfogyott lelkének ereje.

*

Még mindig ott ült a divánon, de már nem fázott. Laza volt és a bensö tűz fölkelésre készítette. La-su léptekkel mérte végig a szobát mignem a tükör előtt álló fauteilre roskadt. Megnézte magát. Hogy megvénült néhány óra alatt! Homlokán barázdák, ajka egészen öreges és a mint kezével végig simította az arcát, haja előre borzódott és ime ezüst szálak csillogtak a sötét pama ban.

Es egyszerre vad harag vett eröt rajta. Megértette, hogy venü, hogy férfi nem szeretheti többé. És a végsö vereség gondolataira lázadni érezte szívét. Rettene esnek, kegyetlen igazságtalanságnak tetszett előtte, hogy veget ér a tavasz, az ifjuság az élet. Szörnyü félelem fogta el, hogy közeledik, minden pillanattal közeledik, feltartóztatatlau közeledik a percz, melyben elnyeli és eltemeti a Semmi. Kiáltani akart a fájdalomtól kezeit kinyujtotta, mintha tünö éve után urán akarna kapni, de tagjai dermedtek voltak a felelema

tatlan azoknak a száma, kik rosszlelkű emberek, csalók, csábítók által, kikkel az ország el van árasztva, rászédetnek. — Mindennap olvassuk az elkésztő példákat, hogy szegény kis gazdák miként jutnak koldusbotra ezeknek gonosz munkája miatt.

Azt hiszem, egyáltalában nem illet a helyzethez, midőn itt e tekintetben felszóltam. egy magyar miniszternek azt felelni: hiszen mindeki vigyázzon magára. (Zr.) Ez t. ház valóságos cinizmus s mintegy fejgöcsös tolvábi garázdálkodásra azok a lelketlen csábítóknak, kikkel az ország minden vidéke el van árasztva, (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon) kiknek nemcsak gépeszközökkel, bolti árukkal, hanem még a férhásságukkal is csalást követnek el és házassági ajánlataikkal egymásután viszik halóba a szegény hiszékeny családok leányzóit. A hol a népnek ilyen borzasztó a helyzete, nem illik, hogy az igazságügyminiszter fogadatlan prókátor módjára bemutatja magát a magánbecsület védelmezőjeként. A magánbecsület megvédi a becsület fogalmára annyira érzékeny és kényes polgárember. És a mikor polgártársainak cselekedeteiből minden tekintetben korrektséget követel: megtalálja a kötelesség érzetét arra is, hogy polgártársa magánbecsületét megvédje a mai sajtószabadság keretében is. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Átterve a jogász bölcsészek által végképen agyon ütött, különben is halva született javaslatra.

Erdélyi Sándor igazságügyminiszter: Hogy lehetett agyonütni, ha halva született? (Derűtség.)

Margay Péter: Ez olyan veszedelmes, hogy még egyszer agyon kellett ütni. (Élénk derűség és tetszés a szélsőbaloldalon) Hogy a becsület és becsület között kategóriákat állítsanak fel az új dolog. A t. miniszter urnak ugy sineken más nagyobb alkotása, hát ezzel tette magát nevezetessé. Pedig a legutolsó ember is tudja, hogy a becsület csak egy lehet. Itt jogászok és költői lelkületi emberek definiálták a becsületet. Én pedig csak azt mondom, hogy a becsület e férfi-jellem conditio sine qua non-ja. Igy érti minden ember, akár hivatalnok, akár közfukcionarius közember, akár magánember becsületéről legyen szó. E nélkül a férfi nem férfi, az ember nem ember. Hogy a becsület megvédésére alkalmasabb volna a szakbíró, mint a polgároktól álló esküdtszék, azt kétkem. Hát olyan csalhatatlannak tartja a miniszter ur a szakbírásgot? Nem látjuk-e hogy teljesen azonos esetekben a szakbírásgok gyakran homlok egyenest ellenkező ítéleteket hoznak? Tudok egy esetet, hogy vidéken egy szárazmalom összetört egy gyermeket és az meghalt. A malom tulajdonosát felelősségre vonták, de teljesen fölmentették. Más k esztendőben más községben ugyanilyen eset történt, ott pedig az illető tulajdonost elítélték 200 forint pénzbírságra és 3 havi börtönre. Ez azt mutatja, a szakbírásgok is emberek, különféle képen gondolkoznak és szívük sugalata szerint alkotnak véleményt, mert ugyanazon esetben, ugyanazon ügyben két ilyen ellentétes ítéletet hoznak, ez a szakbírásg csalhatatlanságát mégis talán kétségbe vonni enged. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Ezek után azt hiszem, hogy midőn a tárgyat általánosságban és magát a mindnyájunk által kifogásolt törvényjavaslatot csekély mérvben érintve, nézetemet, előadtam, bátran hihetem és remélhetem és jól esik hinnem remélnem és annak kifejezést adnom, hogy miután az embereknek tévedésüket beismerni soha sem volt megaláztatásukra, sőt inkább becsületükre és érdekükül szolgált, szeretem hinni és remélni, hogy az igazságügyminiszter ur is, belátva nagy tévedését és látva, hogy a szerencsétlen javaslat ellen ugy a jogá-zoknak, mint általában veve a nagy közönségnek és az egész közvéleménynek nyilvánulása immár kétségtelen, szives lesz a javaslatot módosítani vagy visszavonni (Derűtség és helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ha pedig ezt nem teszi, akkor mi tudni fogjuk kötelességünket, igen természetes, hogy ha valaki a t. tuloldalón büszkén vette védelmébe a javaslatot: én

is egész büszkén utasítom vissza általánosságban a javaslatot és csatlakozom Győry Elek t. képviselőtársam határozati javaslatához. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Ujdonságok.

* Isteniszteletek. Holnap f. hó 13-án vasárnap az ev. ref. templomokban az isteniszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: a nagytemplom a renoválás miatt zárva, a kistemplomban Csutoros Albert s. lelkész, a Kossuth utcai templomban Veress István s. lelkész, az ispotály templomban K. Tóth Kálmán lelkész. Az ág. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor s d. u. 3 órakor Geiszlinger Pál s. lelkész végzi az isteniszteleket.

* A gyorsvonat és Kaba. Kaba, Nadudvar, Földes és Tetétlen aziránt folyamodtak a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez, hogy a f. é. május 1-től megindított Budapest—m. szigeti gyorsvonat Kabán ne csak feltételesen álljon meg, hanem rendes megállóhely legyen levélposta és podgyász leadással. E kérelmüket a vármegye közgyűlése pártolólag is terjesztette fel a miniszterhez, ki azonban az alispánhoz ma érkezett leiratával elutasította a községek kérelmükkel, azon indoklással, hogy a gyorsvonatoknak a szomszédos községekhez való felhasználása azok rendeltetésével ellenkezik. Igy tehát a gyorsvonat Kabának továbbra is csak futyol.

* A Debreczeni dalegylet e hó 17-én urnapján a Margit-fürdő dísztermében, rendezendő hangversenyére nagyban folynak a készülődések. A műsor — a mint eddig meg van állapítva igen érdekes és mindenestre nagy művelézetet ígér. Rácz Károly nyitánya után; 1-ső szám: «Czimbalomoktető» előadja 8 hölgy czimbalmon, a dalárda kísérete mellett. 2-ik szám, «Souvenir de Moscu» Wieniavsekitől. Előadja Tomm Béla ur, Hubay Jenő tanítványa a m. kir. zeneakadémiából. 3-ik szám. «Tarka madár» Tern Károlytól, előadja a dalárda 4-ik szám. a) A ir Bachtól es b.) Serenade. Hubai Jenőtől, előadja hegedű Tomm Béla ur 5-ik szám. «Magyar ábrándi» Székely Imretől előadja zondorán Dr. Láng Sándor ur. 6-ik szám «Csárdajelenet» Hubai Jenőtől, előadja hegedű Tomm Béla ur. Belépti-jegy ár: személyenkint 1 frt. melynek az egylet pártoló tagok és családtagjaik felét fizetik. A hangverseny nyilvános lévén külön meg-hívók nem adatnak ki. Jegyek előre is válthatók Bárdos Géza pénztáros urnál a «Közgazdasági bankban» és Páter Gábor egyleti jegyzőnél a városházánál.

* Helyi zsurnalisztika. Lindenfeld Edét, a Debreczeni Hirlapnak 4 év óta rendes belső dolgozótársát a pénzügyminiszter ideiglenes minőségű számtisztte a szombathelyi kir. pénzügyigazgatóságához kinevezvén, ma a nevezett laptól megvált. Lindenfeld Ede már hétfőn elfoglalja állását.

* A borsodi tanulmány ut. A Gönczy egylet körútjának borsodmegyei két utolsó napja is a tanulságok és élvezetek egész sorozatát nyújtja. A tátravidékről érkező utasokat reggel 6 órakor fogadja a miskolci rendezőség; 8 órakor tekintik meg a diós—győri vasműveket, azután a váromot és a fürdőt, tovább menve megszemlélik a majolika gyárat a híres papírgyárat, az alsóhamort s a hajlított butorgyárat. Délben Lilla-Füreden mulla, a társaság, délután pedig kirándulásokat teszi Miskolcra meghálva, másnap tartanak szemlét a város tanintézeteti és egyéb nevezetességei fölött. Estefelé kirándulás a Tapolca-fürdőbe: az éjjeli vonattal térnek vissza Gönczistáink a 12 napi tanulmány utról.

* A róm. kath. templom kibővítése. A kath. algináziumának főgimnáziummá kibővítése alkalmából terve jött az is, hogy a róm. kath. templomot, a mely már régóta szűknek bizonyult a hívek befogadására, kibővítsék. A templom háta megett levő épületet, a mely most a kegyesrendi tanárok lakás helyiségül szolgál, el fogják bontani és így hely marad, a melyet az esetleges kibővítésre fel lehetne használni. A főgimnázium épületének befejezése után a róm. kat. templomot kerttel veszik körül s egyuttal az a terv is felmerült, hogy a templomot is kibővítsék. Ez mindenestre életrevaló gondolat s bár a kivitel kissé költséges is lenne, de okszerű kivitel mellett meg lehetne valósítani.

* A Telegdy sóstó renoválása. A helyügyminiszter felszólítására a Debreczen határában levő kitűnő gyógyerejű Telegdy-sóstó fürdő renoválását s szervezetének megváltoztatását vette czélba a városi tanács s e végből Kálmáncz helyi Mór mezőrendőrkapitányt nevezte ki hatósági bizóssá. A sokak által látogatott sóstó fürdő valóban megérdemli azt, hogy a hatóság figyelmébe vegye, mert hiszen kimondhatatlan az az előny, hogy Debreczen közvetlen közelében ilyen gyógyfürdő van. A hatósági biztos első sorban a hely tisztántartása, új kádak felállítása és a kiszolgáló ételek es italok ellenőrzése iránt intézkedik. Továbbá tervbe van véve még a mostani fürdő évadra egy rendszeres fürdőorvos alkalmazása. — Mindezek pedig oly előnyök lesznek, hogy a szenvedő emberiség bátran használhatja e fürdőt bajának kigyógyítására s remélik is, hogy ez intézkedések csak növelni fogják a fürdő látogatottságát.

* A Hortobágyi vásár. Az évenkiut egyszer tartatni szokott hortobágyi országos vásárt az idén is június hó 20-án tartják a nagy hortobágyi hid mellett.

* A katolikus főgimnázium már ez évben megkezdte működését, mint biztos írásból értesülünk. Az idén ugyan még nem kezdenek hozzá az építkezéshez, de szeptember hóban már megnyitják az ötödik osztályt s a gimnázium fokozatosan évente egy—egy osztályval fog növekedni. Jövőre hozzá fognak az építkezésekhez is. A kidolgozott tervek szerint az impozáns külsejű két emeletes épület a róm. kath. templomtól egészen a leányiskoláig terjedő diszta fronttal bir és négyszögletes alakban lesz építve. tagas udvart kerítvén be az épület. A földszinti lakosztályokat a kegyesrendi tanárok lakóhelyeül rendezik be, az első emeleten lesznek a tantarnek, a második emeletet pedig a szertárak, muzeumok, oratórium és egyéb szükséges helyiségek foglalják el. — Hírünket legnagyobb örömmel azon szülők fogadhatják, kiknek gyermekeik a jövő iskolai évben már idegen helyre volnának kénytelenek menni, ha tanulmányaikat katolikus iskolában akarják folytatni. A tanárok. Zvér Ferencz rajztanárt kivéve, egytől-egyik a kegyesrendiek közül valók lesznek.

* Elgazdolta a saját szekere Vigan poroszkált ma d. e. 10 és 11 óra között a József Mihály h.-szoboszlói gazdálkodó szekereben a lovak a hatvan utcán s gazdájuk csak ugy gyönyörkögt bennük. Feckemadár tette-e, vagy gyorsan becsapódott ablak visszaszagzása? ki tudna róla számot adni, elég az hozzá, hogy a lovak egyszerre csak megvadultak s a gyeplőtartó József maguk közé rántva eragadva vágattak az utozán. Pár pillanat multán feltartóztatták ugyan a lovakat, de mit ért az Józsefnek akin azóta kereszttülmént a saját szekere eszméletlenül terült el a burkelaton. Beszállították a szerencsétlent a kórházba, hol aztán életre keltették s elmondta, hogy H. Szoboszlón lakik 46 éves neje és családja van otthon, mire aztán értesítették a feleségét az esetről, őt magát a kórházba ápolják, lovait pedig elhelyezték ott, ahová rendszeren szállni szokott.

* Az iparoskör mulatsága. A debreczeni iparos kör 1897. június 27-en vasárnap a «Margit» fürdő termében nyári tánczvigalmat rendez Magyar Testvérek közreműkö-

désével. Belépti-díj 1 frt. Jegyek előre váltathatók: Szedlak József és Nagy András urak üzletében és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor.

* **Késelő talyigás.** A talyigások nemes czéhének ez nem általános jellemvonása ugyan mert ők inkább késni szoktak, mint késelni, amennyiben ha illemtudás tekintetében arra engednek is következtetni, hogy közülök válogatják Pokrócz Adámék díszes gárdáját és biztos értesüléseink vannak róla, hogy Perczel belügyminiszter a kiskorúaknak fegyelemre oktatására a debreczeni talyigásokat szellette ki, mégis ritkítja párját a messze multba visszatekintve is az az eset, amely a címűl irt epitheton kiérdemlése tette méltóvá a czéhnek egy tagját. Ugyanis Takács János talyigásságnak utazó ur-egyén egy kut-utczai kocsmába tért be tegnap este, hogy lemossa torkának hangszalagjairól az épen száradásba kezdett debreczeni utaknak fel-fel szállt porát. Lehörpintet a Tóth István társaságában, ki a kocsmában rátalált, egy pár liter bort szaporán s akkor aztán úgy tartotta, hogy az asztaltól mozdulni senkinek sem tanácsos. — Mikor pedig e gondolatát Tóth István nem volt hajlandó respektálni és 11 órakor kiment, Takács utána sietett s a kocsmába többi vendégei csakhamar erős dulakodást hallottak az udvaron, gyakori nyögéstől kísérve. Kiszaladtak tehát s ott látták Takács Istvánt vérebe fagyva találták, Takács pedig megneszelve a rajtakapást, — megugrott. Ugyanis volt neki miért, mert Tóth Istvánt nagyon összeszurkálta s a szegény ember igen sok vért vesztett. — A sebesülte be szállították a kózkórházba, az esetről értesítették a rendőrséget s az Takácsot ma reggel el is fogta. Átkísérik az ügyészséghez.

* **Ismét veszett eb-marás.** Ezuttal nem Szoboszlóról szól az ének, ott most elég tisztességesen viselik magukat a szabadon járó kutyák és macskák: A veszettség divatja most H.-Böszörménybe tette át színhelyét. Ott történt ugyanis tegnap, hogy Mezei Juli 25 éves ottani hajadont egy kutyát a mindakét kezén megmarta. Az emberek özöbe vették a kutyát és leütötték s az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy a kutya veszett volt. Az esetről jelentést tettek a t. főorvosnak s a szerencsétlenül járt leányt felszállították Budapestre a Pasteur-féle intézetbe s a vármegyei hatóság még az újabb intő példa után is halogatja a gyökere s rendszabályokat a szabadon kóborgó kutyákkal és macskákkal szemben.

* **Nagy jégeső Hadházon.** Mint értesülünk, tegnapelőtt délután nagy csapás érte H. Haeház törekvő becsületes népét. Rettentés jégeső pusztította el a határt, amely körülbelül semmivé tette egy esztendői munkás életnek eredményét. Olz nagy volt a jégeső, hogy már jóval elvonulása után sem olvadt el, hanem bokáig jártak a jégben az emberek.

* **A példa ragadós.** A napokban történt öngyilkosságok meghozták a természetes folytatásukat, ezuttal a vidékre is kiterjeszkedvén. Ugyanis, mint azt dr. Losonczy Almos Hajduvármegyei t. főorvoshoz érkezett jelentés mondja P.-Ladányban Vadas József 41 éves iszákos ember tegnap éjjel ismét sokat öntött fel a garatra és ennek következtében neki adta magát a busulásnak, amely azonban nem hozott a fejébe világosságot, sőt még fobbán elsötétítette életének különben is fanyar világát. Elhatározta tehát, hogy az eheli zivatarok nyomát megnézi a szőlőben, hátha a viruló szőlőtöke valami biztató sugárt fog deríteni lelkében. Azonban úgy látta, hogy Vadász uram jégverést látott ott is, a hol nem volt s kimondta a szentenciát: nem érdemes élni. Hogy pedig esetleg az idő, vagy a szellő, vagy a bor, vagy istentudja mi egyéb valami más gondolatra ne terelje, gyorsan hozzálátott ez érdemtelen földi nyomorúság megszüntetéséhez s a legelső fára felakasztotta magát. S ügyesen véghezvitte a dolgot, mire megtalálták és levágták; halva volt.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonoknak és jó ismerősöknek, kik felejtetellen kedves nőm végtisztességtételén megjelentek s ezáltal mérhetetlen nagy fájdalommat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton is mély köszönetemet. Debreczen, 1897. jun. 12. Balla Bertalan, gyermekei nevében is.

* **Versenytekvés.** Vettük a következő meghívót: A kereskedő ifjak önképző egyesülete Debreczenben az Egyesület tagjait a folyó évi június hó 13-án Rác Károly zenekara közreműködése mellett tartandó verseny tevézésre az egyleti helyiségbe tisztelettel meghívja s következőket hozza szives tudomásukra Verseny feltételek: 2 egyleti tiszteidíj. 4 díj értékes tárgyakból 6 tréfas díj. 2. Verseny jegy mely 12 dobásra jogosít darabja 30 kr. 3. Egy díjnál többet senki nem nyerhet. 4. Vendégek szivesen láthatnak s a versenyben is résztvehetnek. 5. Az I. és II. tiszteletdíjra csak egyesületi tagok versenyezhetnek. A 150 ik jegy elérése után az eddig még nem volt legnagyobb díj, azaz 20 kor. arany tüzetik ki első díj. Hideg ételekről és italokról gondoskodva van. Tisztelettel Kovács Béla háznagy. A nyár folyamán ünep és vasárnapokon kívül a tekepálya még minden csütörtök és szombat este 1/9 ó kellő világitás mellett a tagok rendelkezésére áll.

* **Köszönet.** A debreczeni kir. törvényszék fogháza könyvtárának gyarapítására t. cz. Hajdu vármegyei törvényhatósági bizottsága f. évi május 12-én tartott közgyűlésen 23 frtot szavazván meg ezen összeget a vármegyei pénztárából fölvettem. Ugyanazon czélra a debreczeni izr. hitközség előjárósága 20 frtot küldvén hozzám; ezen két adományt, összesen 45 frtot itt a nyilvánosság előtt halás köszönetem nyilvánítása mellett azzal a kijelentéssel nyugtázom, hogy e pénzzel a helybeli kir. ügyészség előtt fogok ezen napokban elszámolni. Debreczen, 1897 június 12. Csiky Lajos fogházi ev. ref. lelkész.

Távirat.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, június 12.

A képviselőház mai ülésén apróbb bejelentések után Okolicsányi László volt az első szónok a bünvádi perrendtartást életbeléptető javaslat ellen, Szentiiványi Kálmán pedig mellette beszélt unalmasan.

Általános érdeklődés közt állt fel Károlyi István gr. kiróli hírelt, hogy ma bejelenti csatlakozását a nemzetipártihoz. S csakugyan mindjárt beszéde elején Apponyi gyöngyszavának dicséretével kezdte, melyre ugymond büszke lehet a magyar parlament. Azután azt fejtegette, hogy a kormány benyújtotta ezt a bünvádi javaslatot, de nem azért, hogy a bünszökeket büntesse hanem azért hogy a hatalmi érdekeknek tegyen szolgálatot. (Élénk éljenzés és taps balfelől) A kormány a javaslattal kisajátítja a magyar közéletből a sajtószabadságot, a mi neki igen kényelmes praktika. (Nagy tetszés balfelől.)

Jellemziesután a mai közállapotokat, melyek közt az egyik bíró inkompatibilisnek mondja ki a képviselőt valamely állással, a másik nem; továbbá egyik a fahidat is vashidnak nézi, ha a másik igazságos (Nagy derűltég.) **Uj orvosi tudomány is van ma már; egy örült emberről** ki tébolydában van, kimondják, hogy nem örült s mikor kihozzák onnan, akkor konstatálják, hogy örült. (Zajos derűltég.)

Ha önök, ugymond, a sajtószabadságnak, a legbüszkébb madárnak kitépik a legszebb tollat, megtépik a szárnyait, ám tessék! De meddő munkát végeznek, mert majd összeragasztja ezt a szárnyat s begyógyítja a szárnyak által ejtett sebet egy **más kormány, melynek feje a z lesz, a kitén vezéremnek tisztelek: Apponyi!** (Taps.)

Ha pedig ez a javaslat mégis törvény lesz, változtassák meg a nevet ekképpen: **Törvény a korrupció elismeréséről** (Zajos éljenzés és taps balfelől)

Utána Pclner Jenő beszélt, nagy tetszésben a javaslat ellen. —

Szombat lévén Makfalvy Géza a belügy minisztert interpellálta az alföldi szocialista mozgalom ügyében.

Perczel belügyminiszter rögtön válaszolt s kijelentette, a hová szükség lesz más vidékről fog a kormány munkásokat szállítani és lesz elég erre je arra, hogy minden ellenmozgalom, mely ennek megakadályozását czélozná, a törvény teljes szigorával elfojtson. (Általános helyeslés.) — Még nem tudja, vajon a katonaság a mezei munkára felhasználható lesz-e, de ez irányban is tárgyalásokat folytat. — (Általános élénk helyeslés.)

Makfalva y köszönettel tudomásul veszi a választ.

Blaskovics Deschán temesmegyei alispán felfüggesztése ügyében interpellált.

Füredi levelek.

1.

Liba-Hábogod, június 10.

Igen tisztelt redactionális principális Ur!

Csak most fejezhetem ki szivemből (tiszt szivből, a mennyiben most gyakrabban fürdöm) eredő köszönet nyilváníatomat, hogy segédkezet nyújtott sziv- és zsebsiger összehúzódiás betegségem, kigyógyításában.

Mielőtt tovább mennék, tessék megbocsátani, ha szerkesztőségi szavakkal és reminiscenciákkal tömöm tele füredi leveletemet, de mindég azt hiszem hogy önök között vagyok. Így akadt már ügyem a megszokás és rövidlátásom miatt mindjárt a vasuton a IV. osztályban, a mikor is egy füfetlen gombokban utazó vigéczet, szedő gyerekek nézetem s tarkójára nyomtam a nemesi oklevelet. Azonhan egy pohár valódi szerémi szilvórium mellett (kapható Áron Manó és tsánál) összebékültünk.

A vigécz leszitta magát alaposan, aludt mint a bunda.

Tudtam ugyan, hogy neki Kapás-szent-Mártonban ki kell szállani, de nem zavartam álmát.

Megérkezünk a Liba-rét-i állomásra költögetni kezdtem az ipsét, de nem reagált végre is czibis szokás szerint oldalba tiszteltem, a mire olyan józan lett, hogy ha fel nem állítom menten vissza adta volna a szilvóriumot az anyaföldnek.

— Hol vagyunk? kérdi.

— A fürdő stáción, mondom bölcsen.

— Akkor végem van, — kiált Buzogány Ignác a »Klein es Stockfisch« czég kepen viselője — nekem Kapás-szt.-Mártonban egy kétezer forintos üzletet kell lebonyolítani Obermayer es neje czéggel.

— Lebonyolítod a fürdőben — mondom — hogy ott van az Obermayer falamia, osztán elbonyolíthatod az asszonnyal az ügyedet. Ha már itt vagy gyere el a fürdőbe, mert ez arról nevezetes, hogy éppen ezt hagyta ki Baedeker ur a könyvéből.

Mit csinál a vigécz? — Sürgönyöz a czégnak, hogy kétheti szabadságot adjanak száz forint előleggel, mert beteg.

A választ meg se vártuk, hanem kocsit után néztünk.

Egy rozszant talyiga állott csak rendelkezésünkre nem volt miben válogatni. Feltették a mustra kollektiót, arra az én ládám s felültünk.

Egyszerre jön futva egy nagy haju művész kinézésű uri ember s könyörög: vegyük fel, mert neki estig okvetlenül a fürdőben kell lennie.

— Különbén Hiador Latabár szinigazgató.

— Kajan Albert üdülő hírlapíró.

— Buzogány Ignác utazó gentleman.

A kölesönös örvendetés bemutat'ozások után csendes kalabert játszottunk. (5-ös kaszárára, mindörökre Amen!)

Öt forint elvesztése után a parthiet részemről befejezettek nyilvánítottam, a mikor is kitudódott, hogy a vigécz paklizik, a direktor ur pedig hozomra játszik!

En mindkettőnek disqualifikálását és a „taigetos” taligáról való letaszítását akartam elrendelni, midőn a direktor indítványára becsületbírósgot alakítottunk és eldöntöttük, hogy tisztességesebb dolog hozomra nem paklizni, mint hozomra paklizni, miért is a vigécz ledobattán a taligáról, utánunk futva gyönyörködött a vidék szépségeiben.

Egyszerre „kocsink” egy válaszúthoz ér melyen a következő tábla állott:

Taplófürdő	Libahápagod
------------	-------------

No most merre menjünk? A taligás azt mondta, hogy neki mindegy, a különbség a két fürdő között csak az, hogy harc és habaruban állanak egymással és hogy a győztes rendszerint Libahápagod.

Elvtem a többséghez csatlakozni, így Libahápagodra indultunk.

Utközben irtóztató vihar keletkezett. Taligánkat és így bennünket is a sárba fordított, mi alkál az utazó társaság kinézése kedélyesen megváltozott. A taligát széjjel kellett szedni és a taligás vitte a vállán tovább. A csónakokat és ládákat a vigécz és a direktor ur hozták, én felpattantam a gébére, úgy indultunk száraz hazát keresni. A fürdő előtt három kilométernyire egy régi esárdá romjaiba húzódtunk meg.

A direktor és én tárklizni kezdtünk, a ló, a taligás és a vigécz kibiciztek. A játszma alatt a direktor dekorációit elnyertem. (Haza viszem, eladom Komjáthynak.) Az eső nem állott el. Mindnyájan éhesek voltunk. Hiador igazgató ur a változó ország kedvéért a gebo leolétését és felfalás t indítványozta. — A proponált osonna gazdája az ajánlattevővel összeverekedett, mi a ládák tetejéről néztük az olympiai játékokat, mely a direktor csufos megveretésével és a zivatar megszűnésével végződött.

Utunkat folytattuk zavartalanul, minden epizód nélkül, ha ugyan nem érdeme megemlítenem azt, hogy a taligást utközben elvesztettük, mert malatt tárkliztunk, a szilvóriumhoz férközött az istenad a!

En a lovon lovago va vezetem be a taligát a fürdő vendégek ártatlan ovációja közben.

E sorokat vacsora alatt írom, a fürdői életről legközelebb!

Vigyázzanak a correcturára!

További becsülését és bizonyos számú előlegeket kérve, maradok tisztelettel

Kaji Kaján Abel

az önök nagyrabecsült lapjoknak üdülő munkatársuk.

N. B. Tisztel-m a Pajákat és M. V. B. f-orr-dító urat esőkolom az orr(k)an!

Nyilt-tér.

Borivóknak, kik a bort savanyvízzel szeretik vegyíteni, mindenképpen ajánlatos a

MATTONI-FELE

GISSHÜBLER

legjobb szőlővíz

SÁVANYVÍZ

ajánlatos. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak felette kellemetes, ingerlő mellékíz ad, annélkül, hogy azt fokotára festené.

Szép jó mosó Cretonok métere 18 kr
 " " " Batisztok " 25 "
 " " " Atlas szatinok " 30 "
 " " " Csalán vásznak " 11 "
 " " " Melinda kelme " 19 "
 Francia Voile Delin " 39 "

Kapható:

Boros Testvérek

Dobreczen, Kossuth-utca 3 sz.

Hidvéger Mihály

tüzifa raktárában

cser, tölgy, bükk, varga és szerszámfa
 ölenként és felvágva
 drótbba kötött csomónként

megrendelhető:

Geiger Emilnél Kádas u. 1892., **Gréf J.** óras Kossuth u. a városháza alatt és **Gyórfi Ignátné** fűszerkereskedésében a kollégium mellett.

Iroda Kádas-u. 1892.

Aranyozó műhely.

Van szerencsém a Debreczen város és vidék nagyérdemű közön ég ének b. tudomására adni, hogy a mai kornak minden tekintetben megfelelő

aranyozó-műhelyt

nyitottam meg a **Morgó-utca 627** sz. háznál, ahol is elfogadok mindenféle aran-ozások, javítások és díszítések és újjalakítását: u. m. **Tükör, képek, harnizok, garniturok** mindenféle dísztárgyakat és sarkerítéseket a legjutányosabb árban.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért esedezem.

Dömsödy Lajos,
aranyozó mester.

Aranyozó műhely.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

a legmagasabb díjakkal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85—100% porfinomsággal

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor különösen sovány talajok javítására. kitünő hatásu az összes gabnaneműk, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav tartalomért szavatosságot vállalunk, netaláni hiányt megtérítünk. — Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál a csehországi

Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselősege a magyar korona országainak területén

Kalmár Vilmos Budapest, Erzsébet-körut 34. szám.

Eladó és kiadó.

Az ondódon a **Fáy dülőben** 10 katasztrális hold és 350⁰ öl föld a rajta lévő tanyaépülettel együtt **eladó**; — továbbá a **díószegi ut mellett** 40 kat: hold és 911⁰ öl újföld gazdasági épületekkel felszerelve több évre hasznosbérbe **kiadó**.

Értekezhetni Kis-péterfia-utca 754 sz. alatt lakó **Medgyessy Ferencz** tulajdonossal.

Izzadnak önnek a lábai?

Ha igen, úgy vegyen 22 krért egy tégely

„**Mars**“-lábkenőcsöt, mely a lábizzadás, feltörés, tulpégés, fellovaglás gyógyítására az egylen biztos hatásu szer.

Szétküldési hely: **TAUB ERNŐ** gyógyszerész laboratoriuma, **Bpest, VI., Lovag-utca 15.**

Főraktár: **Török József** gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

Raktár Debreczenben: **Dr. Rothschnek V. Emil** gyógyszerárban.

Szomoru — de igaz,

hogy öltözékünkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szaktéket észlelünk sietünk az legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünkkel az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, fűfűzés, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez vétkes könnyelműség, mely később keservesen megbosszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, ép úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. — **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése** amit — idejekorán használva. Egger kellemes ízű Soda-asztillája csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr) **A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek.** — Egger kitünő ízű Mellpasztillája megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal, (1 doboz 50 és 1 frt. Próbadoz 25 kr.) — Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár: **Nádorgyógyászortár.**

(**Dr. Egger Leó és Egger J.**)

Budapest, Váci-körut 17.

Utólérhetetlen

volt és lesz mindig a

PREMIER-KERÉKPÁR.

mivel csakis ezek épülnek

Helical-csőből

és mert

legmagasabb ellenálló képesség
legtökéletesebb biztonság
legegyszerűbb szerkezet
legkönnyebb menés

összpontosul benne.

The Premier Cycle Co. Ltd. (Hillman, Herbert & Cooper.)

Műhelyek:

Eger (Csehország) **Coventry** (Anglia) **Doos** (Nürnbergnél)

Évi készítés 60000 db. — Árlap ingyen és bérmentve.

Egyedüli eladás Debreczenben:

Killer Ede.

238.

Az István gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK ARJEGYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL
Kézpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

A Asztali dara nagyszemű	100 kiló	15.60
B Szinte » aprószemű		14.60
C Királyliszt		14.40
1. Lángliszt kivonat		14.—
2. Elsőrendű zsemlye liszt		13.60
3. Zsemlye liszt		13.20
4. Elsőrendű kenyér liszt		15.80
5. Közép kenyér liszt		12.40
6. Kenyér liszt		12.—
7. Barna kenyér liszt		10.80
8. Takarmány liszt		7.40
11. Fiom korpa szákkal		4.—
11. » » szák nélkül		3.80
12. Durva korpa szákkal		3.80
12. » » szák nélkül		3.60
Csírke buza szák nélkül		3.—

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.
A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70 »
11. és 12. szám 50 »
Debreczen, 1897. május 23.

Első magyar orvosilag elismert fűző- (mieder) gyár.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy

Május 1-én

Fűző- (mieder) gyáramat

Főtér, a Biedermann palotába helyeztem át.

Teljes tisztelettel

GOLDSTEIN KAROLINA

Nagy készlet raktáron.

Nagy készlet raktáron.

Első magyar orvosilag elismert fűző- (mieder) gyár.

SERSON C. H.

tapeta gyára **Sz. Morva-Neustadtban.**

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy itt helyben Várad-utcán, a Bank-palotával szemben, t. Szalay ur házában ugy **Kolozsvárt, Monostor-utca 9. sz.**

állandó tapéta raktárt

nyitottam,

hol mindég a legújabb gyártmányaim a legizlésebb kivitelben találhatók.

Miután gyáramban a legolcsóbb tapeta is műizléssel van kiállítva, **olcsón** csinos tapetirozást eszközölhetek.

A tapeták hatása emelésére itt helyben papir-gyurmából megfelelő színes dombor díszletek készülnek, melyek alkalmazásával a szobák többé nem színes papírral bevont skatulyákhoz hasonlítanak.

Főtörekvésem; szolid áron szolid munkával szolgálni, mit annyi- val inkább tehetek, mert a kiadási többlet, mit a tapeta árus kénytelen felszámítani, nálam a megrendelő javára esik; de még a legújabb mintákban válogathat.

A n. é. közönség pártfogását kérve, szolid munkámért kezeskedem.

Serson C. H.

Együttal tudatom, hogy a helyes és izléses kivitelhez szükséges pótmunkákra, u. m.: fa- és márványutánsatok, tónusban való festésekre, ugy a menyezet színes kivitelére, helybeli festő **Horváth András** (főtér 1712. sz.) vállalkozott.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuszniál, tagszagatásnál és meghűtésnél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbbértékű utánszat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók. RUDOLSTADT.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

áthal a legújantósbab árak mellett ajánlatnak.
Locomobill és gőzszepitőgépek készletek 2/3 egész 12 lördög, szalma-kaszálók, továbbá jargány-csopitógépek, herce-csopitók, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók.

„COLUMBIA-DRILL”

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, gró-malmok, egytemes aczélekék, két- és háromvasi ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletek árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselet és bizományi raktár:

BAUER és TÁRSA cégénél

Debreczenben, Nagypéter-fia-u. 871 sz.

